

International Journal of Social Sciences

e-ISSN: 2587-2591

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.3.2>

Volume 2/1 Spring

2018 p. 13-22

KRAL HERMANARİK DÖNEMİNDE GOTLARIN TİCARET AĞI VE HERMANARİK'İN ÖLÜMÜ*

KING ERMANARIC PERIOD GOTH'S TRADE NETWORK AND THE DEATH OF ERMANARIC

Mert KOZAN**

ÖZ

Geç dönem Romalı yazarları Gotları yerleştikleri yerlere çabuk uyum sağlayabilen bir kavim olarak tanımlamış; Karadeniz'in kuzeyine yerleşmeleri konusunda detaylı bilgiler vermişlerdir. Buraya yerleşen Gotlar Olbia'da yerleşik olan ve Grek-Roma kültürünü bünyesinde yoğun bir şekilde hisseden bölge insanları vasıtasıyla onların yüksek medeniyet seviyesi ile temasa geçmişlerdir. Yerleştikleri bölgedeki en önemli kentlerden bir tanesi Olbia idi. Olbia kenti tarihin önemli bir bölümünde Yunan Kolonisi olarak kalmış ve yaklaşık olarak İ.Ö IV. Yüzyıldan itibaren yüksek bir medeniyet seviyesi ile diğer Kırım bölgesinde şehirlerden fark arz etmekteydi. Elbette bölgeye gelen Gotlar yoğun ticaret hayatının farkına vardılar ve bu sebeple pek çok ticaret malı Gotların etkili oldukları geniş bölgede dolaşıma girdi. Gotların yaklaşık olarak Baltık Denizi kıyılarından Kırım'a kadar olan bölgede geniş bir ticaret ağı kurduğu tarihi kaynaklarda yer almaktadır. Gotlar bölgeye yerleştiklerinde mevcut olan ancak kesintiye uğramış geniş ticaret ağını devraldılar ve bu sistemi devam ettirdiler. Kullanılan ticari mallar ise ağırlıklı olarak şunlardı: Şarap, kıymetli mücevherler, seramikler ve Gotların uzmanlaştıkları Got kılıçları idi. Kral Hermanarık dönemi ise bakıldığında

---

* Bu makale 22/09/2017 tarihinde I. Uluslararası İpekyolu Akademik Çalışmalar Sempozyumu (İSSAS): "Kral Hermanarık Döneminde Gotların Ticaret Ağı ve Kırım" adlı basılmamış bildirinin genişletilmiş halidir.

** Dr. Öğr. Üyesi Mert KOZAN, Ankara Üniversitesi, Tarih Bölümü, Ortaçağ Tarihi A.B.D., mkozan@ankara.edu.tr.

Gotlar için çok önemli bir çağın açılışı ve aynı şekilde çok kısa bir süre içerisinde de kapanışı temsil etmektedir.

Makalemizdeki temel amaç Hermanarik dönemini ve onun en önemli ticari güzergâhlarından birisi olan Kırım hattına yerleşen Gotların bölgeye yerleşmelerinden itibaren uğraştıkları ticarete ve kullandıkları Baltık kıyılarına kadar olan güzergâha ve Hermanarik döneminin sonuna da ışık tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gotlar, Kırım, İpek Yolu, Ticaret, Hermanarik

ABSTRACT

Late Roman writers identified the Goths as a place where they could quickly adapt to their place; They gave detailed information about the settlement of the Black Sea to the north. The Goths who settled here passed through their high civilization level through the people of the region, who reside in Olbia and feel intense in the Greek-Roman culture. Olbia was one of the most important cities in the region. Olbia city has remained as a Greek colony in an important part of history and it is about IV. From the beginning of the century, it reached a high level of civilization and was different from other cities in the Crimean region. Of course, the Goths who came to the region were aware of the intense trade life, and for this reason many commodities entered the vast territory where the Goths were influential. The Goths are located in historical sites where they have established a large trade network in the region from the Baltic Sea coast to the Crimea. The Goths took over the large but broken trade network that existed when they settled in the region and continued this system. The commercial commodities used were mainly: wine, precious jewels, ceramics, and Got's swords, specializing in Goths. It is the opening of an era in which the king is very important to look at in the Hermanic circles, and in many cases it is to be closed for a while.

The main aim of our work is to shed light on the Hermanic period and the end of the Hermanic period and the routes to the Baltic coasts that the Goths settled on the Crimean line, one of its most important commercial routes.

Key words: Goths, Crimea, Silk Road, Trade, Ermanaric

Giriş

Antik Kaynaklarda Got ismi konusunda pek çok farklı yazım şekli ve buldukları coğrafya ile ilgili tartışmalar mevcuttur. Çoğu antik dönem yazarlarında da farklı bilgiler vardır. Ancak IV. Yüzyıldan sonra bu karışıklıklar göze çarpmamakta; aksine verdikleri bilgiler birbirlerini doğrulamaktadır. Elbette bunun temel sebebi artık Gotların Roma ile temasa geçmesinden kaynaklanmaktadır. İ.S. III. Yüzyıla geldiğimizde ise Kuzeydoğu Avrupa'nın Vistül Nehri Kıyılarından Aşağı Tuna Bölgesine kadar olan geniş bir havzada yaşayan topluluklar "Gothi" adı ile literatüre girmiş bulunuyordu¹. Hiçbir şüphe yoktur ki "Gothi" kavramı "Got"ları tanımlamaktadır. Bu yüzyıldan sonra Gotlar özellikle Roma topraklarına yaptıkları saldırılar neticesinde Romalıların kalbinde geniş bir korku salmıştı. Özellikle bu yüzyıl ve bu yüzyıldan sonra yazılmış metinlerde Gotlar ile ilgili (Jordanes ve Cassiodorus hariç) korku ibaresi oluşturmayacak bir tanım bulunmaması son derece zordu.

Gotların Yerleşimleri

Gotların Kırım bölgesinde etkili olması bu bölgede yaşayan Bosporos (Boğaz Krallığı) Krallığı'nı doğrudan etkilemiştir². Bu krallık antik dönemlerde Yunan yerleşimciler tarafından kurulmuş daha sonra Roma ile müttefik olan Kırım yarımadasına ve çevresine Yunan kültürünün yerleşmesini sağlamıştır³. Ayrıca denizlerdeki üstün filoları sayesinde bölgede korsanlık faaliyetlerinin önüne geçmiş deniz ticaretine ve bölgenin ekonomisine önemli katkılar sağlamıştır.

Moldava'nın ve Karpatya'nın ormanlık arazilerine yerleştiklerini görmekteyiz⁴. İşte bu nedenden dolayı Roma kaynaklarında bu topluluklar daha çok yaşadıkları bölgeleri çağrıştıracak isimlerle girmişlerdir. Örneğin Vizigotların ikamet ettiği ve yaşadığı bölgede ki topluluğu Tervingi ulusu denmiştir. Tervingi Got dilinde "ormanların efendisi" anlamına gelmektedir⁵. Ostrogotların yaşadığı bölgede ise Greuthungi ismi ön plana çıkmaktadır. Greuthungi ise Got dilinde "steplerin efendisi" anlamına gelmektedir. Roma kaynaklarındaki bu ayırım dikkatli bir şekilde incelediğinde coğrafi özelliklerin dikkate alındığı açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Kral Hermanarik

Yaklaşık olarak 350'li yıllarda Got ve dünya tarihi için son derece önemli bir isim tahta geçmiştir. Hermanarik. Kendisinden önceki Got "reiks"leri daha çok insanlarına yerleşebilecek yeni topraklar aramakla, Roma topraklarını yağmalamakla ve düşman

¹ Tacitus, Tacitus, De Origine et Situ Germanorum, Germania Halkların Kökeni ve Yerleşim Yeri, çev: Mine Hatapkapulu, Kabalıcı Yayınevi, 2006. s.44.

² Edward Gibbon, a.g.e., s.285.

³ Edward Gibbon, a.g.e., s.285-290.

⁴ Herwig Wolfram, a.g.e, s. 55.

⁵ A.g.e, s.55.

kabileleri karşı savaşlarda bulunmuşlardır. Ancak Hermanarik, Got toplumunu kurumsallaştırmış, kuzeyde önemli ve zengin bir topluluk haline getirmiştir⁶. Bu nedenle geç antikçağ yazarları kendisine “Gotların İskenderi” demektedir⁷. Hermanarik, hem son derece başarılı bir savaşçı hem de teşkilatçı bir liderdi⁸. Hermanarik döneminde durum artık değişmişti. Artık topraklara yabancı olmayan bir Got halkı mevcuttu. Ayrıca geçmişteki savaşlardaki acı tecrübeler Gotlara pek çok deneyim kazandırmıştı. Hermanarik işte bu koşullar altında yeni bir devlet kurmuştur. Greuthungi ya da diğer adıyla Ostrogotların bilinen ve tasdik edilmiş ilk kralı Hermanarik'tir⁹. Ammianus kendisinden “geniş İskitya düzlüklerinde, savaş seven halka hükmeden, savaş seven kral”¹⁰ olarak bahsetmiştir. Ayrıca “komşu halkların korktuğu pek çoğuna göre de yiğit bir eylem adamıydı”¹¹ gibi cümleleri tarihe kaydetmiştir. Cassiodorus ise kendisini “soyluların soylusu, Amal hanedanlığının en soylusu” olarak tanıtmaktaydı¹². Hatta Cassiodorus, Hermanarik hakkındaki övgülerini bir adım öteye taşıyarak kendisine “Ceddimiz Büyük İskender ile karşılaştırılırdı” demektedir¹³. Öze bakıldığında Hermanarik bütün antik dönem fatihleri açısından çok iyi modeldir çünkü kendisi ve savaşçıları Rusya'dan Baltık denizine kadar geniş bir coğrafyada devlet kurmuş ve pek çok kavmi hükmü altına almıştır¹⁴. Hermanarik'in hükmü altındaki topluluklar Getica'da şu şekilde sıralanmıştır. Don Nehri ağzında yaşayan Herüller, Antlar, Sclaveniler, Baltık kıyısında yaşayan Aestiler. Ayrıca bunun dışında Hermanarik'in kurduğu geniş bir ticaret ağı da vardı. Getica'da bu ticaret ağı listelenmiştir. Bu ticaret ağındaki toplumlar şunlardır:

“*Goldhescytha, Thiudos, Inaunxis, Vasianbrongas, Merens, Mordens, Imniscaris, Rogas, Tadzans, Athaul, Navego, Bubegenas, Coldas*”¹⁵

⁶ Jordanes, De Getarum sive Gothorum origine et rebus gentis. Alfred Holder, Freiburg 1882, Iordanis, Romana et Getica, Recensuit Theodorus Mommsen, Monumenta Germanica Historica Auctores Antiquissimi V.I) Berlin 1882.XXIII, 116

⁷ Jordanes, a.g.e, XXIII, 116.; Günümüz yazarlarının pek çoğu da literatürü bu şekilde kullanmaktadır.Bkz: Henry Bradley, The Story of the Goths: From the Earliest Times to the end of the Gothic Dominion in Spain, G.P Putnam's Sons, London, 1888.,s.45, Herwig Wolfram, History of the Goths. Univ of California Press, 1990.; Peter J Heather&John Matthews, eds. The Goths in the Fourth Century. Liverpool University Press, 1991.,s.85.; Caroline von Agnes&Egmont Brady, The legends of Ermanaric. University of California press, 1943.

⁸ Jordanes, a.g.e, XXIII, 116.

⁹ Jordanes, a.g.e, XXIII, 116.

¹⁰ Ammianus Marcellianus, The Roman History of Ammianus Marcellinus: During the Reigns of the Emperors Constantius, Julian, Jovianus, Valentinian and Valens. Trans: C. D. Yonge, B.A, 1862., XXXI.,VI, s.362.

¹¹ Jordanes, a.g.e, XXIII, 116

¹² Cassiodorus, Variae, Jordanes, a.g.e, XXIII, 116.

¹³ Jordanes, a.g.e, XXIII, 116.

¹⁴ Ortaçağlar boyunca bu bölgede hüküm sürmüş topluluklar için bkz: İslam Kavas, Viking Coğrafyasında ve Vikinglerde Sosyo-Ekonomik Yapı, JASSS, s.66, s.457-469.

¹⁵ Jordanes, a.g.e, XXIII, 117.

Bu toplumlar Gotların ticaret yaptığı toplumlardır. Goldhescytha halkı Urallar'da yaşayan muhtemelen altın madenlerinin bol olduğu coğrafyada yaşayan bir halktır. Scytha muhtemelen satır arasına yazılmış bir dipnottan ibarettir. Inaunxis halkının ne olduğu günümüzde halen bir tartışma konusudur. Ancak Herwig Wolfram bu konuyla ilgili muhtemelen Goldhescytha halkının yakınlarında yaşayan bir halk olduğunu dile getirmiştir¹⁶. Biz de Herwig Wolfram'ın bu önermesini mantıklı bulmaktayız. Çünkü liste yapılırken özellikle coğrafi bölgelere ve birbirlerine yakınlıklarına göre bir sıralama olduğu dikkat çekmektedir. Vasinabrokans'dan ise "zengin meraları bulunan, bol sulama imkânları bulunan ve bazı bataklıkları içeren düz ülke" olarak bahsedilmektedir¹⁷. Merens ve Mordens halkları ise her zaman Volga Finleriyle ilişkilendirilmiştir¹⁸. Aynı etnik gruba mensup olan Immiscaris halkı ise "arıcılar" olarak nitelendirilmiştir¹⁹. *Rogas, Tadzans, Athaul, Navego, Bubegenas, Coldas* Volga Nehri havalisinde yaşayan halklardır. Ancak bu halklar hakkında bilgi mevcut değildir²⁰.

Esasında Hermanarik'in yapmak istediği şey Ostrogotları ekonomik bir güç yapabilmektir. Getica'dan da anlaşılacağı üzere ticaretin ve ticaret yollarının kontrolünün bir devletin büyümesi ve gelişmesindeki temel faktörlerden biri olduğunu son derece iyi analiz etmiş "barbar" bir kral olan Hermanarik, amacına ulaşabilmek için Aşağı Don havzasında yaşayan Herüllerin etkisini kırmak zorundaydı. Bunun için IV. Yüzyılın ikinci yarısında Herüllerin üstüne yürüdü²¹. Herül kralı Alarik, bu yoğun Got taarruzuna dayanamadı ve yenildi²². Gotlar böylelikle hem önemli bir ticari rakipten kurtulmuş oldu hem de Herül tehlikesine karşı anavatanın güvenliğini sağladı²³.

Volga ve Don havzasındaki bütün kavimler kontrol altına alınmış oldu. Ticari olarak da Volga'dan, Don Havzasına ve Karadeniz'e kadar olan sahada tam bir hâkimiyet sağlanmış oldu²⁴. Hermanarik bununla da yetinmeyerek Baltık kıyısında yaşayan bir halk olan Aestilere de saldırdı. Neticede Hermanarik Kafkasya'dan Baltık kıyılarına kadara olan son derece geniş bir coğrafyada tam anlamıyla hâkimiyet sağlamış oldu. Ayrıca kurduğu

¹⁶ Herwig Wolfram, a.g.e., s.86.

¹⁷ Jordanes, a.g.e, XXIII, s.117.; Torben Damsholt, "Irma Korkkanen: The Peoples of Hermanaric. Jordanes, Getica 116." *Annales Academiae Scientiarum Fennicae ser. B*, 187. Helsinki 1975. 89 s. Pris FM 25, 00. *Historisk Tidsskrift* 13, 2012.

¹⁸ Jordanes, a.g.e, XXIII,.; Gottfried Schramm, "Die nordöstlichen Eroberungen der Rußlandgoten (Merens, Mordens und andere Völkernamen bei Jordanes, Getica XXIII 116)." *Issues* 44, 2011.

¹⁹ Jordanes, a.g.e, XXIII, s.117.; Jean-Jacques. Hoebanx, "Irma Korkkanen, The Peoples of Hermanaric Jordanes, Getica 116." *L'antiquité classique* 45.1, 1976, s.375-375.

²⁰ Herwig Wolfram, a.g.e., s.86.

²¹ Herwig Wolfram, a.g.e, s.87.

²² Herwig Wolfram, a.g.e, s.87; Gottfried Schramm, "Die nordöstlichen Eroberungen der Rußlandgoten (Merens, Mordens und andere Völkernamen bei Jordanes, Getica XXIII 116)." *Issues* 44, 2011, s.40.

²³ Herwig Wolfram, a.g.e., s.88.

²⁴ Jordanes, a.g.e, XXIII, 117.

devlette Fin ve Kafkas halklarından da savaşçılar vardı²⁵. Öze bakacak olursak Hermanarik'in bu hakların üzerindeki hâkimiyeti günümüz terminolojisinde açıklamak son derece güçtür. Jordanes bu durumu belki de biraz abartılı bir ifadeyle "İskitya'nın ve Germenya'nın bütün halkaları artık onun hükmü altındaydı"²⁶. Vistül Nehri'nin batı yakası Hermanarik'in temel ilgi alanını teşkil etmekteydi. Getica'ya göre de temel amaç "birleşmiş" bir Germen halkı yaratmak olmalıydı. Hermanarik'in bu yayılma hamlesi esas olarak arkeolojik kayıtlarla da desteklenmektedir. Cherniakhov kültürü Baltık kıyılarından Uralların en ücra bölgelerine kadar geniş bir sahaya yayıldığı görülmektedir²⁷.

Dördüncü Yüzyıl kaynaklarında Greuthungi'ler ile ilgili bilgiler son derece sınırlıdır. Çünkü Greuthungi'ler Roma'nın etki alanından son derece uzakta yer almaktadır. Buna karşılık Tervingi Konfederasyonu ile ilgili pek çok bilgi bu dönem Roma kaynaklarında gözükmemektedir. Bu nedenden dolayı Greuthungi'lerin Hunlarla karşılaşması bu Grek-Roma kaynaklarında pek görülmemektedir. Ancak tarihin akışını değiştirecek bu önemli olaylar neticesinde Roma bu konuyla çeyrek yüzyıl sonra ciddi biçimde uğraşmaya başlayacaktı. Pek çok açıdan Hermanarik'in kaderi tarihteki pek çok liderle kıyaslanabilir. Bunların başında da Napolyon gelmektedir. İkisi de devletlerinin geniş bölgelerde genişlemesini ve ekonomik bir güç olarak ön plana çıkmalarını sağlamış ancak finalde ikisi de hayatlarını başarısızlık ve utanç içerisinde kaybetmişlerdir²⁸.

Hermanarik dönemine detaylı bir şekilde bakılacak olursa toplumsal dönüşüm rahat bir şekilde göze çarpmaktadır. Artık bu topluluk yağma yapan ve kendisine sürekli topraklar arayan bir topluluk olmaktan uzaklaşıp kendi kendilerine yetmeye bilen ticaret yapan ve her şeyden önemlisi çiftçilikle uğraşan bir toplum olmuştur.

Kral Hermanarik'in Ölümü

Hunlar; 370 yılından sonra Alan tebaalarıyla birlikte Ostrogotların yaşadığı zengin sınır kasabalarını tehdit etmeye başlamışlardır²⁹. Oluşmaya başlayan bu yeni devlet Don'dan Dinyester Nehri'ne, Karadeniz'den Pripet bataklıklarına³⁰ kadar olan geniş bir coğrafyayı kaplayacaktı. Gotlar ilk olarak küçük Hun yağmacı gruplarıyla karşılaştı. Bu yağmacı grupların bir kısmının ise öncü birlikler olduğu düşünülmektedir ancak bu bile Gotlar için son derece zorlu bir mücadele anlamına geliyordu. Bu dağınık akınlarının neticesinde

²⁵ Herwig Wolfram, a.g.e.,s.88.; Gottfried Schramm, "Die nordöstlichen Eroberungen der Rußlandgoten (Merens, Mordens und andere Völkernamen bei Jordanes, Getica XXIII 116)." Issues 44, 2011, s.40.

²⁶ Jordanes, a.g.e., 120, s.89.

²⁷ Jordanes,a.g.e., XXIII, 117, Herwig Wolfram, a.g.e.,s.88-9.

²⁸ Henry Bradley,a.g.e., s.45

²⁹ Şerif Baştav, a.g.e., s.32.

³⁰ Pripet Bataklıkları Ukrayna'nın Kuzey-Batı hattı ile Belarus'un Güneyinin bir kısmını kaplayan 98.400 km2 alan kaplamaktadır.

Hunların büyük ordusu Got topraklarına girdi³¹. Ammianus, Got kralı Hermanarik'in bu akınlar neticesinde moralinin bozularak intihara meyilli bir hal aldığını dile getirmiştir³². Ancak durumun böyle olmadığına dair birtakım söylemler de mevcuttur, yaşlı kral uzun süre Hun akıncılarına karşı bir direniş tertip etmiş ve bu süre zarfında direnişin başında kalmıştır³³. Muhtemelen 360 yıllarında Kafkasya'da yaşanan sıkıntılıların temel nedeni işte bu Hun akıncılarıdır ve muhtemelen Hermanarik 360 yılından itibaren bu Hun gruplarıyla mücadele içindeydi³⁴. Yaklaşık olarak 16 yıl süren uzun bir mücadele neticesinde kral Hermanarik 376 yılında 110 yaşındayken hayatını kaybetmiştir³⁵. Hermanarik'in ölümüyle ilgili 3 teori vardır. Bunlardan ilki ve en çok rağbet edileni büyük emeklerle kurduğu devletinin Hun akınları karşısında yok oluşuna dayanamayan Hermanarik'in kendisini öldürdüğü yönündedir. İkinci teori ise Hermanarik'in eski Germen savaşçı adetlerine göre kendi işlediği günahların sonucunda halkının başına getirdiği belayı bertaraf edebilmek için kendi canını halkı için tanrılara kurban etmiş olmasıdır³⁶. Üçüncü teori ise daha "romantik" bir teoridir. Bu teoriye göre Hermanarik'in genç eşi Swanhilda'nın kendisine ihanet etmesi neticesinde onu öldürmesi ve Swanhilda'nın kardeşlerinin (Sorli ve Hamdhir) kralın Hunlara karşı giriştiği son direnişte onu yaralayarak veya zehirleyerek öldürdükleri yönündedir³⁷. Üçüncü anlatılan teori ileride IX. ve X. Yüzyıl Kuzey sagalarında da görülmektedir. Kanaatimiz odur ki üçüncü teori sanılanın aksine daha olasıdır. Jordanes üçüncü teoriyi Getica'da detaylı bir şekilde anlatmaktadır. Ayrıca Cassiodorus'da Amalasantha'nın aile şeceresini çıkarırken Swanhilda isminden adeta kasti olarak bahsetmemektedir³⁸. Bununla birlikte ayrıca Anglo-Saxon şiirlerinde de durum farklı isimlerle anlatılmaktadır. Ayrıca Hermanarik'in 16 yıllık bir direnişinden sonra canına kıyması veya halkı için kendini 16 yıl sonra kurban etmesi fikri pek de gerçekçi değildir. Bilindiği üzere Kuzeyli savaşçılarda ve

³¹ Ammianus Marcellianus, a.g.e., XXXI., VI, s.363.

³² Ammianus Marcellianus, a.g.e., XXXI., VI, s.363.

³³ Herwig Wolfram, a.g.e., s145.

³⁴ Hunların Gotlarla 350'li yıllardan sonra karşılaşmaları ile ilgili detaylı bilgi için bkz: Saadettin Gömeç, Türk Hun Tarihi, Berikan Yayınevi, 2012, Ankara, s.300. Şerif Baştav, Attila ve Hunları, Tarihte Türk Devletleri, I, Ankara, 1987, s.32.

³⁵ Saadettin Gömeç, a.g.e. ,s.300., Herwig Wolfram, a.g.e. s.115, Thomas Burns, a.g.e. s.113 Henry Bradley, a.g.e., s.46.

³⁶ Herwig Wolfram, a.g.e., s.115, Henry Bradley, a.g.e., s.46., Peter Heather, a.g.e., s.215.

³⁷ Herwig Wolfram, a.g.e., s.115-16.; Raymond Wilson Chambers, *Widsith: a study in Old English heroic legend*. Cambridge University Press, 2010. s.236.; John D. Niles, "*Widsith and the anthropology of the past (Old English literature)*." *Philological Quarterly*, 78.1-2, 1999, s.171-213.; Kemp Malone, "*Widsith and the Hervararsaga*." *Publications of the Modern Language Association of America*, 1925, s.769-813.; David A. Rollman, "*Widsith as an Anglo-Saxon defense of poetry*." *Neophilologus* 66.3, 1982, s.431-439.; Helen I. Hanna, "*Siegfried-Arminius*." *The Journal of English and Germanic Philology* 19.4, 1920, s.439-485.; Roberta Frank, "*Germanic legend in Old English literature*." *The Cambridge Companion to Old English Literature*, 1991, s.88-106.

³⁸ John D. Niles, "The myth of the Anglo-Saxon oral poet", 2003, S.J.B. Barnish, *Cassiodorus: Variae'* (Liverpool University Press - Translated Texts for Historians, Liverpool University Press, Liverpool, 1992.

bu geleneği devam ettiren Got savaşçılarında da savaşlarda ölmek büyük bir onurdur³⁹. Ayrıca daha sonra büyük yeğeni direnişe devam etmiş olması ve 1 yıllık krallığının ardından savaşta ölmesi ve kendisinden sonra gelenlerinde benzer kaderi paylaşması bize üçüncü teorinin kabul edilmesi güç olsa da ve “magazinsel” yanı ağır bassa dahi daha gerçekçi görülmektedir.

Kral Hermanarik için Ammianus'un kaydettiği bu sözler çok akılda kalıcıdır:

“*eisque adiuti confidentius Ermenrichi late patentes et uberes pagos repentino impetu perruperunt, bellicosissimi regis et per multa variaque fortiter facta vicinis nationibus formidati.*”⁴⁰

“Gelmiş geçmiş en savaşçı kral; komşularının ondan çekinmesinin bir sebebi vardı çünkü bütün yaptığı eylemler cesaret gerektirirdi.”⁴¹

Böylelikle “Gotların İskender'i” tarih sahnesinden çekildi, ancak yaptıkları ve başardıkları sayesinde gelecek kuşaklar tarafından her zaman hatırlandı. İtibarını Cassiodorus kendisinden 200 yıl sonra iade etti ve onu Got tarihinin en önemli figürlerinden biri yaparak hak ettiği yere ulaşmasını sağladı.

KAYNAKÇA

Bradley Henry, *The Story of the Goths: From the Earliest Times to the end of the Gothic Dominion in Spain*, G.P Putnam's Sons, London, 1888.

Caroline von Agnes&Egmont Brady, *The legends of Ermanaric*. University of California press, 1943.

Cassiodorus, *Variae*, translated by: S.J.B. Barnish, Liverpool University Press, U.K, 1992.

David A. Rollman, "Widsith as an Anglo-Saxon defense of poetry." *Neophilologus* 66.3, 1982, s.431-439.

Gottfried Schramm, "Die nordöstlichen Eroberungen der Rußlandgoten (*Merens, Mordens und andere Völkernamen bei Jordanes, Getica XXIII 116*)." *Issues* 44, 2011.

³⁹Herwig Wolfram, a.g.e., s.115-16, Henry Bradley, a.g.e., s.46.

⁴⁰ Ammianus Marcellianus,a.g.e., XXXI.,VI, s.363.

⁴¹ Ammianus Marcellianus,a.g.e., XXXI.,VI, s.363.

Helen I. Hanna, "*Siegfried-Arminius*." *The Journal of English and Germanic Philology* 19.4, 1920, s.439-485.; Roberta Frank, "*Germanic legend in Old English literature*." *The Cambridge Companion to Old English Literature*, 1991, s.88-106.

Helen I. Hanna, "*Siegfried-Arminius*." *The Journal of English and Germanic Philology* 19.4, 1920, s.439-485.

Herwig Wolfram, "Gothic history as historical ethnography" and *Origo et religio: ethnic traditions and literature in early medieval texts*". In *From Roman Provinces to Medieval Kingdoms*. Ed. Thomas F. X. Noble, Routledge, 2006.

İslam Kavas, *Viking Coğrafyasında ve Vikinglerde Sosyo-Ekonomik Yapı*, JASSS, s.66, s.457-469, 2018.

Jean-Jacques. Hoebanx, "*Irma Korkkanen, The Peoples of Hermanarle Jordanes, Getica 116*." *L'antiquité classique* 45.1, 1976.

Jean-Jacques. Hoebanx, "*Irma Korkkanen, The Peoples of Hermanarle Jordanes, Getica 116*." *L'antiquité classique* 45.1, 1976, s.375-375.

John D. Niles, "*Widsith and the anthropology of the past (Old English literature)*." *Philological Quarterly*, 78.1-2, 1999, s.171-213.

Jordanes, *Getica et Romana*, ed. Th. Mommsen, MGH AA5; *Getica*, çev. C.C Mierow New York 1912.

Kemp Malone, "*Widsith and the Hervararsaga*." *Publications of the Modern Language Association of America*, 1925, s.769-813.

Kemp Malone, "*Widsith and the Hervararsaga*." *Publications of the Modern Language Association of America*, 1925, s.769-813.

R.P Robinson, *The Germania of Tacitus*, American Philological Association, Middletown, CT, 1935.

Raymond Wilson Chambers, *Widsith: a study in Old English heroic legend*. Cambridge University Press, 2010.

Roberta Frank, "*Germanic legend in Old English literature*." *The Cambridge Companion to Old English Literature*, 1991, s.88-106.

Saadettin Gömeç, *Türk Hun Tarihi*, Berikan Yayınevi, 2012, Ankara, s.300.

Şerif Baştav, *Attila ve Hunları, Tarihte Türk Devletleri*, I, Ankara, 1987, s.32.

Torben Damsholt, "Irma Korkkanen: *The Peoples of Hermanaric. Jordanes, Getica 116.*" *Annales Academiae Scientiarum Fennicae ser. B*, 187. Helsinki 1975. 89 s. Pris FM 25, 00. *Historisk Tidsskrift* 13, 2012.

Wolfram Herwig, *History of the Goths*, University of California Press; First Edition edition, 1990.